

Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi Jatkuvan oppimisen ja työllisyyden edistämisen palvelukeskuksesta ja siihen liittyviksi laeiksi.

Kirkon työmarkkinalaitos esittää lausuntonaan otsikon asiassa kunnioittavasti seuraavan.

YLEISTÄ

Esityksen tavoitteena on sovittaa yhteen jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palveluja. Jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelukeskus edistäisi työikäisen väestön osaamisen kehittymistä ja osaavan työvoiman saatavuutta. Palvelukeskuksen perustamisen tavoitteena on palvelujärjestelmän uudistaminen siten, että työikäisen väestön osaamisen kehittäminen olisi aikaisempaa tiiviimmin kytköksissä työelämän tarpeisiin sekä alueiden elinkeinojen ja elinvoiman kehittämiseen ja uusintamiseen.

Tavoitteet työikäisen väestön osaamisen kehittymisestä ja osaavan työvoiman saatavuuden varmistamisesta ovat perusteltuja. Nyt käsillä olevan hallituksen esityksen mukaan tämän tavoitteen toteuttamiseksi on tarkoitus perustaa erillisyksikkö opetushallitukseen, joka vastaisi edellä esitetystä päätavoitteesta. Kirkon työmarkkinalaitoksen käsityksen mukaan valittu etenemistapa, jossa esitetään perustettavaksi kokonaan uusi toiminto hoitamaan tehtäviä, joita jo tehdään tai voitaisiin säätää tehtäväksi jo olemassa olevissa organisaatioissa, ei ole perusteltu.

RESURSSIT JA KOHDERYHMÄ

Esityksen perusteluista ilmenee, että palvelukeskukselle säädettävät tehtävät palvelisivat työikäistä väestöä. Tehtävät on kuitenkin määritelty siten, että työikäinen väestö olisi vain välillisesti palvelukeskuksen asiakasryhmä. Toisaalla esityksessä kohderyhmäksi rajataan lähinnä työlliset ja työvoiman ulkopuolella olevat, joten hiukan epäselväksi jää, keitä palvelukeskuksen toiminnan on tarkoitus palvella. Ilmeisesti tämä horjuvuus johtuu siitä, ettei lyhyen valmistelun aikana ole pystytty arvioimaan palvelukeskuksen suhdetta työvoimapalveluiden ja laajan koulutuskentän jo olemassa olevaan tarjontaan.

Esityksen perusteluista ilmenee myös, että palvelukeskukselle varataan valtion budjetissa määräraha, jolla pystytään kattamaan noin 12 henkilötyövuoden menot. Erikseen vuodelle 2021 on jo budjetoitu noin 47 miljoonan euron erillismääräraha. Vuodesta 2023 alkaen on varattu 10 miljoonaa euroa. Edellä esitettyjä resursseja ei ole esityksessä mitenkään avattu suhteessa olemassa oleviin koulutusresursseihin eikä arvioitu työllisyyttä edistäviä vaikutuksia. Ylipäättään vaikutusarvioinnit ovat puutteelliset eikä niistä selviä, miten uusi keskus suhteutuu jo olemassa oleviin toimijoihin.

Laskennallisesti esityksessä arvioidaan, että 40 miljoonalla saataisiin koulutettua n 10 500 henkilöä neljän kuukauden pituisessa koulutuksessa. Tällä matematiikalla 10 miljoonan

SÄHKÖISESTI ALLEKIRJOITETTU

Suomen evankelis-luterilainen kirkko
Anna-Kaarina Piepponen, Kirkkoneuvos 25.03.2021
Kirkon työmarkkinalaitos / Kyrkans arbetsmarknadsverk

Eteläranta 8 / Södra Kajen 8
00131 Helsinki / Helsingfors

vaihde / växel 09 180 2442
kit@evl.fi
evl.fi

Y-tunnus / FO-nummer 0118950-3
IBAN: FI47 8000 1000 0676 87
BIC: DABAFIHH

panostuksella samantyyppistä koulutusta voitaisiin tarjota vuodesta 2023 lukien n 2600-2700 henkilölle vuosittain. Samassa yhteydessä esityksessä tuodaan lukuna esiin (kuva sivulla 25), että yli 25-vuotiaista eli työikäisistä uutena opiskelijana aloittaa 94 283 henkilöä. Näiden lukujen suhdetta ja merkitystä ei esityksessä mitenkään analysoida, mitä voidaan pitää puutteena.

PALVELUKESKUKSELLE SÄADETTÄVÄT TEHTÄVÄT

Lain 2 §:n nelikohtainen luettelo palvelukeskukselle säädettävistä tehtävistä on resursseihin nähden (12 henkilötyövuotta) laaja. Esityksessä ei avata, miten henkilöresurssin oletetaan jakautuvan eri tehtäville, jotka ovat palveluiden kehittäminen ja koordinointi, ennakointi, osaamispalveluiden valtionavustusten myöntäminen ja hankinta sekä yhteistyöverkoston tuki ja vaikuttavuuden edistäminen. Kun edellä esitettyyn tehtävälistaan lisätään myös selkeä tehtävä *oppilaaksiotto* sekä muutoksenhaku opiskelijaksi ottamista koskevaan päätökseen (3 luku) on perusteltua kysyä ovatko tehtävät ja suunnitellut resurssit oikein mitoitettut. Kirkon työmarkkinalaitoksen käsityksen mukaan esityksessä esitettäviä tehtäviä ei pystytä asianmukaisesti hoitamaan esitetyillä resursseilla. Tältä osin esitystä voidaan pitää ongelmallisena.

Suurehkon kokonaisuuden tehtävistä ja resursseista muodostavat ilmeisesti osaamispalveluiden valtionavustusten myöntäminen ja hankinta. Kirkon työmarkkinalaitos ei pidä perusteltuna, että esitetään uutta toimijaa kentälle, jossa tarjontaa on runsaasti. Esityksessä ei myöskään ole pystytty riittävän selkeästi avaamaan uuden avustusmallin ja hankinnan suhdetta olemassa olevaan toimintaan ja tarjontaan.

HALLINTOMALLI

Esityksen mukaan palvelukeskus olisi OKM:n ja TEM:n yhteisessä ohjauksessa ja ao ministeriöiden virkamiehet jakaisivat puheenjohtajuuden *jatkuvan oppimisen ja työllisyyden neuvostossa*. Neuvoston jäsenet koottaisiin työelämän edustajista ja jäsenen nimittäisivät myös VM ja STM. Yksityiskohtaisissa perusteluissa mainitaan, että ”viranomaistoimintaa voisivat tehdä sekä palvelukeskus että jatkuvan oppimisen ja työllisyyden neuvosto”. Jos tulevaisuudessa on tarkoitus lisätä keskuksen resursseja edellä esitetystä, pitää Kirkon työmarkkinalaitos ongelmallisena rakennetta, jossa valtion budjettivarojen käytöstä ainakin välillisesti päätettäisiin neuvoston kaltaisessa elimessä.

LOPUKSI

Kirkon työmarkkinalaitoksen edustaja on ollut mukana esityksessä mainitussa valmisteluryhmässä. Toisin kuin sivulla 7 esitetään valmisteluryhmän väliraportti ei valmistunut 7.12.2020, vaan tuolloin valmistui virkamiestyönä tehty raportti, johon useat ryhmän jäsenet jättivät (eriävän) lausumansa. Erityisesti painotettiin tarvetta saada lisää aikaa valmistelulle sekä digitaalisen infrastruktuurin luomisen merkitystä. Jälkimmäinen on jätetty kokonaan pois keskuksen tehtävistä. Ilmeisesti oletus on, että muut toimijat rakentavat tarvittavan digi-infran, jota keskus sitten hyödyntää.

Kaiken kaikkiaan Kirkon työmarkkinalaitos toteaa, että jatkuva oppiminen on välttämätöntä sekä yksilölle että koko suomalaiselle yhteiskunnalle. Valtaosa oppimisesta tutkintojen suorittamisen jälkeen ja lomassa tapahtuu työelämässä. Tätä näkökulmaa ei esityksessä ole

SÄHKÖISESTI ALLEKIRJOITETTU

Eteläranta 8
Annamaria Piepponen, Kirkon neuvoston puolesta
FIN-00131 Helsinki

Switchboard / Zentrale +358 9 180 2442
25.03.2021

kit@evl.fi
www.evl.fi

Business ID / Körperschaftsnummer FI0118950-3
IBAN: FI47 8000 1000 0676 87
BIC: DABAFIHH

otettu lainkaan huomioon. Kirkon työmarkkinalaitos ei usko, että hallituksen esityksessä esitetty malli olisi tarkoituksenmukainen ja perusteltu tapa jatkuvaa oppimista edistää.

Helsingissä, 25 päivänä maaliskuuta 2021

Anna Kaarina Piepponen
Työmarkkinajohtaja
Kirkon työmarkkinalaitos

SÄHKÖISESTI ALLEKIRJOITETTU

Eteläranta 8
Anna Kaarina Piepponen, Kirkon työmarkkinalaitos
FIN-00131 Helsinki

Switchboard / Zentrale +358 9 180 2442
Kirkon työmarkkinalaitos
25.03.2021

kit@evl.fi
www.evl.fi

Business ID / Körperschaftsnummer FI0118950-3
IBAN: FI47 8000 1000 0676 87
BIC: DABAFIHH